

Balassi Bálint-emlékkard

A magyar alapítású nemzetközi irodalmi díjat, a Balassi Bálint emlékkardot XVIII. alkalommal adták át ünnepélyes keretek között Bálint napján, 2014. február 14-én, a budai Gellért Szállóban.

Ezt az elismerést minden esztendőben egy magyar költő és egy külföldi műfordító kapja. Az idei kitüntettek *Kulcsár Ferenc* és az észti *Sander Liivak*. Laudációt *Tari István* Balassi-kardos költő és *Pomázi Péter* nyelvész, folklorista mondott.

Kulcsár Ferenc első verseskötete 1972-ben *Napkitörések* címmel jelent meg, versei és esszéi, legenda-feldolgozásai húsz kötetben láttak napvilágot. Sander Liivak finnből és magyarból fordít. Egy félévig az Eötvös Loránd Tudományegyetem vendéghallgatója is volt. Fordított Márai Sándor, Hoppál Mihály, Kertész Imre regényeiből, Arany János és Illyés Gyula verseiből. Balassi Bálint több költeményét ültette át anyanyelvére, ezek egy antológiában jelentek meg.

A Balassi család nevezetes fegyverének – egy végvári szabja – mását, a bonyhádi *Fazekas József* kovácsolja.

A kardokat Kiss-Rigó László püspök és Duray Miklós író nyújtotta át.

Az ünnepségen Kulcsár Ferenc egyik költeményét Tarr Csilla színművész mondta el. Köszöntőt *Prit Pallum úr* az észti nagykövet mondott, felidézve a magyar – észti kulturális kapcsolatokat a 18-ik századtól kezdődően.

Balassi Bálint: *Búcsú a hazától* c. versét, a Bécsi Hétvégi Magyar Iskola diákja, Tök Tamás szavalta.

Az ünnepségek sorában hagyománnyá alakult az igény egy ősbemutató előadására. A Balassi Kard Nemzetközi Irodalmi Díj alapítója, *Molnár Pál*, újságíró, szerkesztő kérte fel *Kercza Astrikot*, hogy a 2014-es ünnepség alkalmára Balassinak egy Istenes versét zenésítse meg.

Balassi Bálint: Adj, már csendességet

1. Adj már csendességet, lelki békességet, mennybéli Úr!
Bujdosó elmémet ódd bútól szívemet, kit sok kín fúr!
2. Sok ideje immár, hogy lelkem szomjam vár mentségére,
Őrizd, ne hadd, ébreszd, haragod ne gerjeszd vesztéségre!
3. Nem kicsiny munkával, fiad halálával váltottál meg,
Kinek érdeméért most is szükségemet teljesíts meg!
4. Irgalmad nagysága, nem vétkem rútsága feljebb való,
Irgalmad végtelen, de bűnöm éktelen s romlást valló.

5. Jóvoltod változást, gazdagságod fogyást eresztet-e?
Engem, te szolgálodat, mint régen sokakat, ébresztet-e?
6. Nem kell kételkednem, sőt jót remélnem igéd szerint,
Megadod kedvessen, mit ígérsz kegyessen hitem szerint.
7. Nyisd fel hát karodnak, szentséges markodnak áldott zárját,
Add meg életemnek, nyomorult fejemnek letört szárnyát;
8. Repülvén áldjalak, élvén imádjalak vétek nélkül,
Kit jól gyakorolván, haljak meg nyugodván, bú s kín nélkül!

Balassi ezt a verset halálos ágyán írta, illetve fejezte be, amikor az 1594-es esztergomi ostrom alkalmával megsérült és tizenhét napi hal-doklás után vérmérgezésben meghalt.

A szerző *Kercza Asztrik* ferences páter, a Régi zene-, majd Egyházzenei tanulmányait a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen végezte. A mű komponálásával kapcsolatban a következőket mondotta: „A vers elemző olvasása során az a feladat hárult elém, hogy gregorián és egyházi kultuszban előforduló dallammotívumokon emeljem a prózai előadás fölé a verset. Balassi versei többnyire „ad notam” eljárással íródtak. E vers dallama nem maradt ránk, ezért a vers saját ritmikai adottságai szerint kerestem valami hasonlót. Egy súlyos kiáltás a vers nyitányaként, ami Istentől csendességet, békességet kér nem lehet ok nélküli. Ám Balassiban bizonyára kavargó élettörténetének két érzelmi és gondolati súlypontja: a szerelem-hazaszeretet, valamint a meghódítás-megőrzés kötelességserű erkölcsi érzelemvilága.”

A hangszeres zenészek gazdag kifejező eszközeivel szólaltatta meg a művet a *Balassi Consort*; a vers drámai erejét *Levente György* DLA bassbariton operaénekes szólója keltette életre.

A Balassi Bálint-émlékkard rendezvényének elengedhetetlen része a zenei keret. Ez alkalommal a meghívott énekkar, a *Törökbálinti Cantabile Kórus* volt. Nyitányként szólalt meg a vegyeskar előadásában *Bárdos Lajos– Dr. Dienes Valéria: Spártai gyermek* c. műve, *Vékey Mariann* vezényletével. Zongorán kísért: *Nagy Márta*.

Befejezésül, az énekkar bravúros előadásában *Erkel Bán bán* operájának két kórustétele hangzott fel. A szólisták: Ambrus Orsolya, Pölcz Zsuzsanna, Tóth Katalin, Márk László, Birta József. Vezényelt *Vékey Mariann*, zongorán kísért: *Nagy Márta*.

A lendületes előadás igazi ünnepi hangulatot varázsolt, és méltó befejezése volt a gondosan megrendezett ünnepségnek.

Márkusné Natter-Nád Klára

